Скалното изкуство от пещерите край село Царевец, Врачанско

Част 2

Недялко Овчаров Христо Христов

Това е втората част от представянето на скалното изкуство от пещерите по течението на река Искър, недалеч от Врачанското село Царевец. Графитите от село Царевец, са врязани по стените на девет малки пещери. Те са открити през 1962 от местният краевед Михаил Милчев (1. Първоначално вниманието на Милчо Милчев а по късно и на други изследователи е привлечено от кирилските надписи. Те биват представени и анализирани в няколко поредни публикации (2. Датировката им според авторите на статиите е 16- 19 век. Постепенно става ясно, че рисунките на животни и геометричните мотиви трудно могат да бъдат датирани. Докато едни автори смятат, че графитите са създадени постепенно, от праисторически времена до средновековието, други са по склонни да приемат късносредновековният им произход (3. За съжаление природните сили и човешката дейност постепенно унищожават тези ценни свидетелства за нашата история. Затова и бе сложено началото на този проект за документиране на скалното изкуство от България. Тази втора част на статията за графитите от Царевец продължава с представяне на скалните изображения от пещерата Биярницата.

Бележки:

1. Находката е публикувана първо в: Мичев, М. Скални надписи и рисунки при село Царевец, Врачанско, сп. Археология 1964, 2, стр. 34- 38, а също и: Мичев, М. Неизвестен пещерен манастир във Врачанско, Сп. Векове, 1974, кн. 2- 3, стр. 85- 91.
2. Статии обсъждащи предимно кирилските надписи: Трантеев, П., Трантеев, Б. История върху камък, сп. Турист, 1971, 12, стр. 4-5. Богданов, С. Скални надписи при с. Царевец, Врачанско, сп. Векове; 1978, 3, стр. 48- 58; Николов, В. За скалния надпис на "Брат Томе" при с. Царевец, Врачанско, сп. Векове, 1980, 1, стр. 69- 70.
3. Антонов, Г. "Картинна галерия" на старобългарското наскално изкуство, Наука и техника, 1980, 5, стр. 7; Антонов, Г. Рисунки от нашето наскално изкуство, сп. Българско фото, 1981, 1, стр. 15; Лалчев, Д., Смядовски С. Надписите при село Царевец, Врачанско, сп. Български език, 1981, 3, стр. 217; Овчаров, Д. Български средновековни рисунки- графити, София, 1982; Аспарухов, М. Средновековни графити от северозападна България, Интердисциплинарни изследвания, кн. XI- XII, София, 1984.

Илюстрация 1. Изображение на елен. Село Царевец. Снимка Христо Христов.

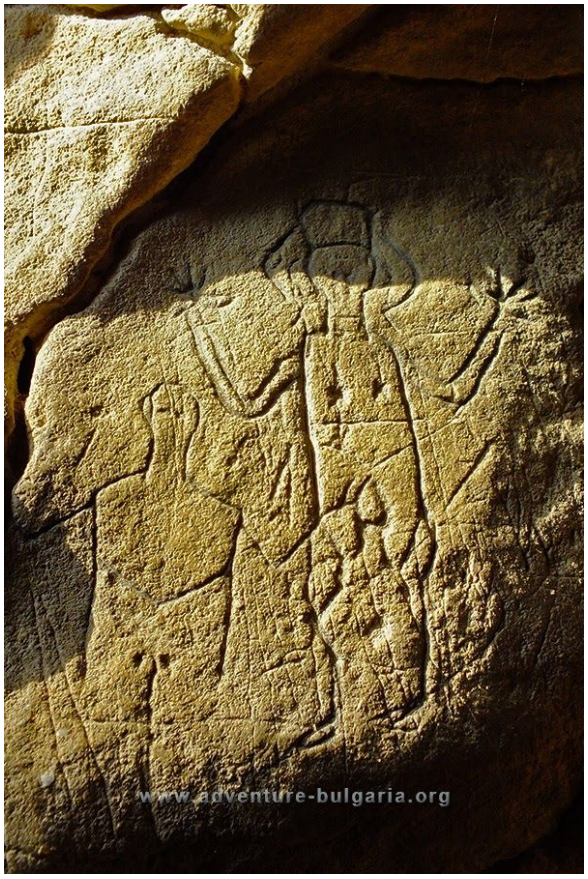
Илюстрация 2. Сцена с конници. Село Царевец. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 3. Сцена с елени. Село Царевец. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 4. Изображение на елен. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 5. Антропоморфни изображения. Село Царевец. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 6. Геометрични мотиви. Село Царевец. Снимка Христо Христов.

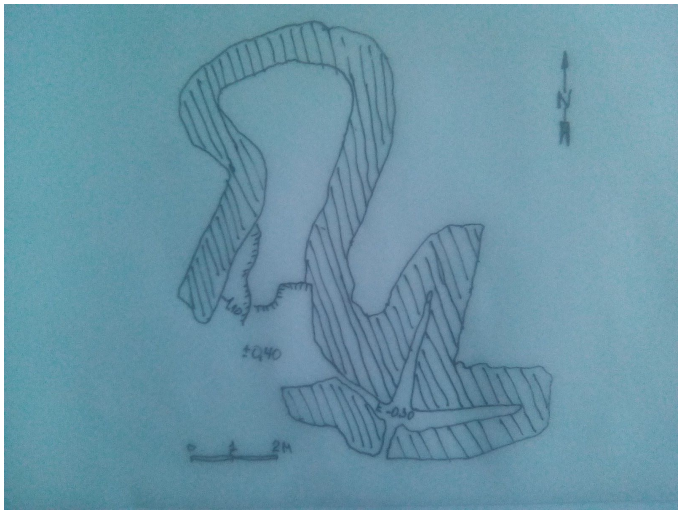

Илюстрация 7. Геометрични мотиви. Село Царевец. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 8. Геометрични мотиви. Село Царевец. Снимка Христо Христов.

Пещерата Биярницата, известна още като Големата дупка, се намира в местността Среднио камик недалеч от Малката дупка. Пещерата е висока около 7 метра. По стените и са врязани множество графити. В монографията на М. Аспарухов е представена под името "Пещера N 4". Това е втората част на представянето на тази пещера.

Илюстрация 9. Биярницата (Пещера N4). Чертеж по М. Аспарухов

Илюстрация 10. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 11. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 12. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 13. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 14. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 15. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 16. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 17. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 18. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 19. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

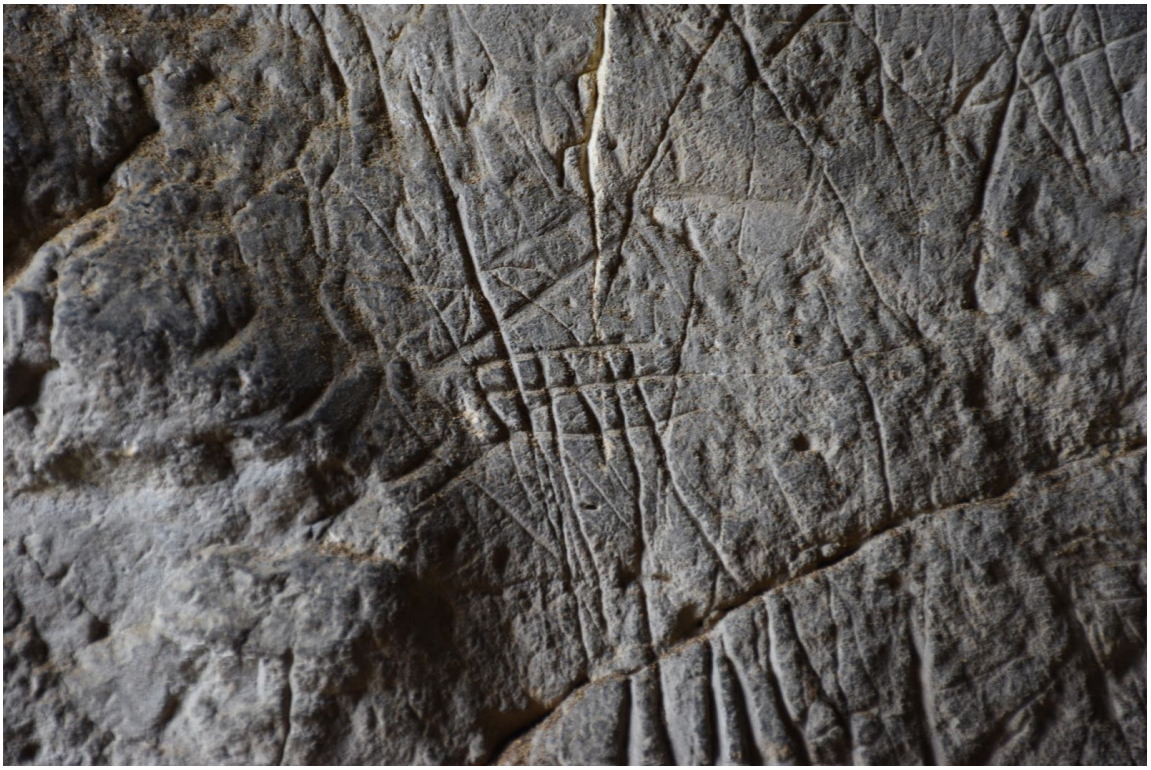
Илюстрация 20. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 21. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 22. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 23. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 24. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 25. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 26. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 27. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 28. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 29. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 30. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 31. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 32. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 33. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 34. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 35. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 36. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 37. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 38. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 39. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 40. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 41. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 42. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 43. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 44. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 45. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 46. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 47. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 48. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 49. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 50. Западна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 51. Източна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 52. Източна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 53. Източна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 54. Източна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 55. Източна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 56. Източна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 57. Източна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 58. Източна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 59. Източна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 60. Източна стена на пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

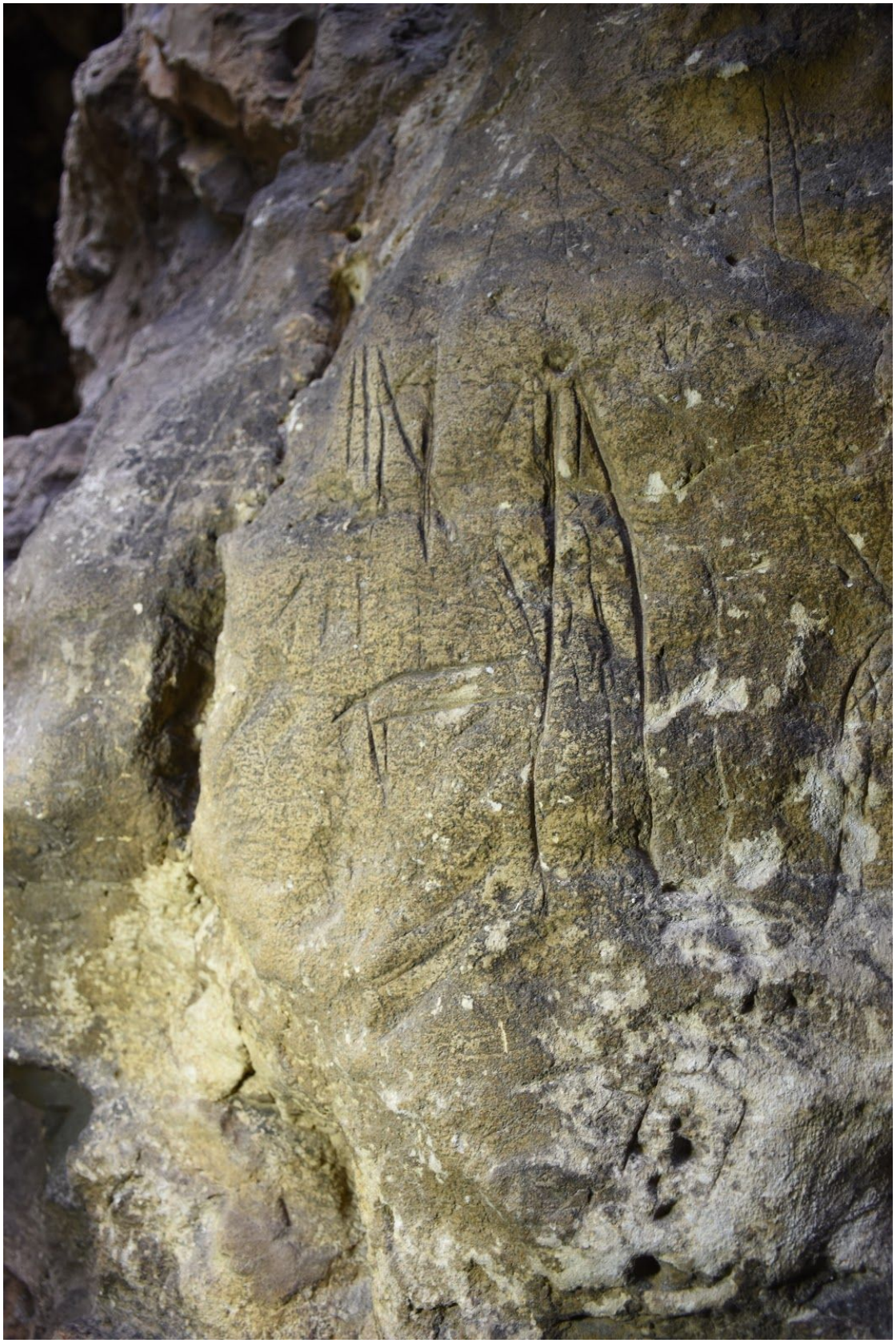
Илюстрация 61. Пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 62. Пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 63. Пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

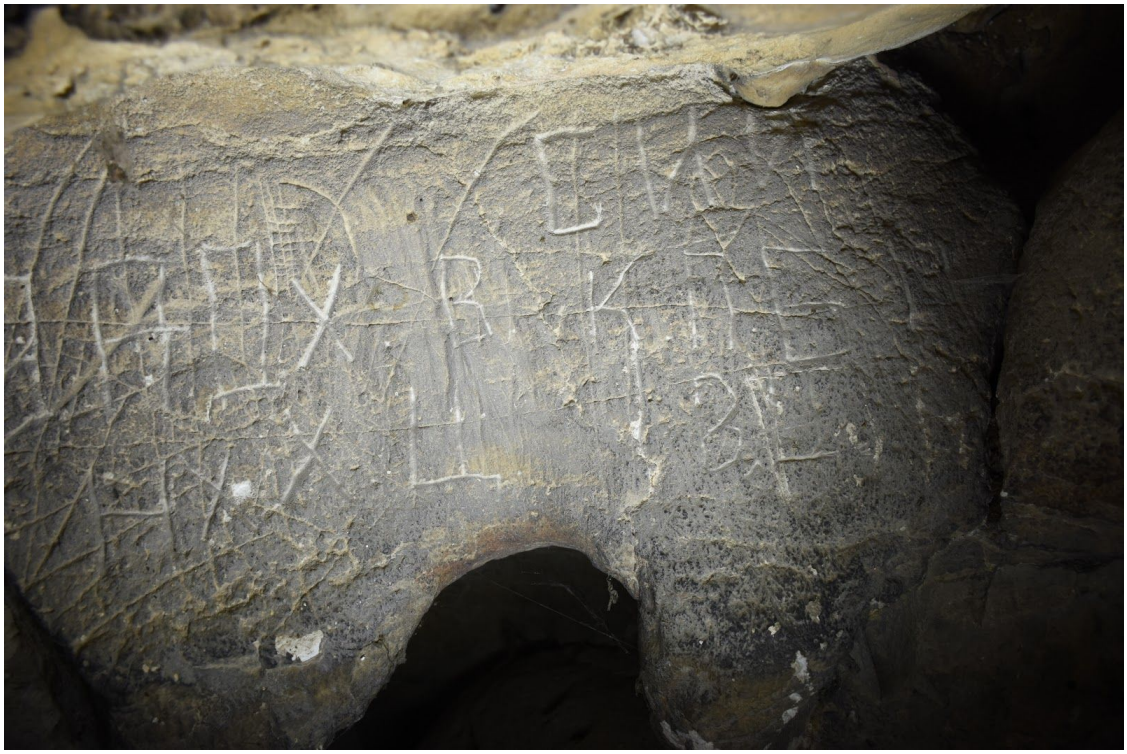
Илюстрация 64. Пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

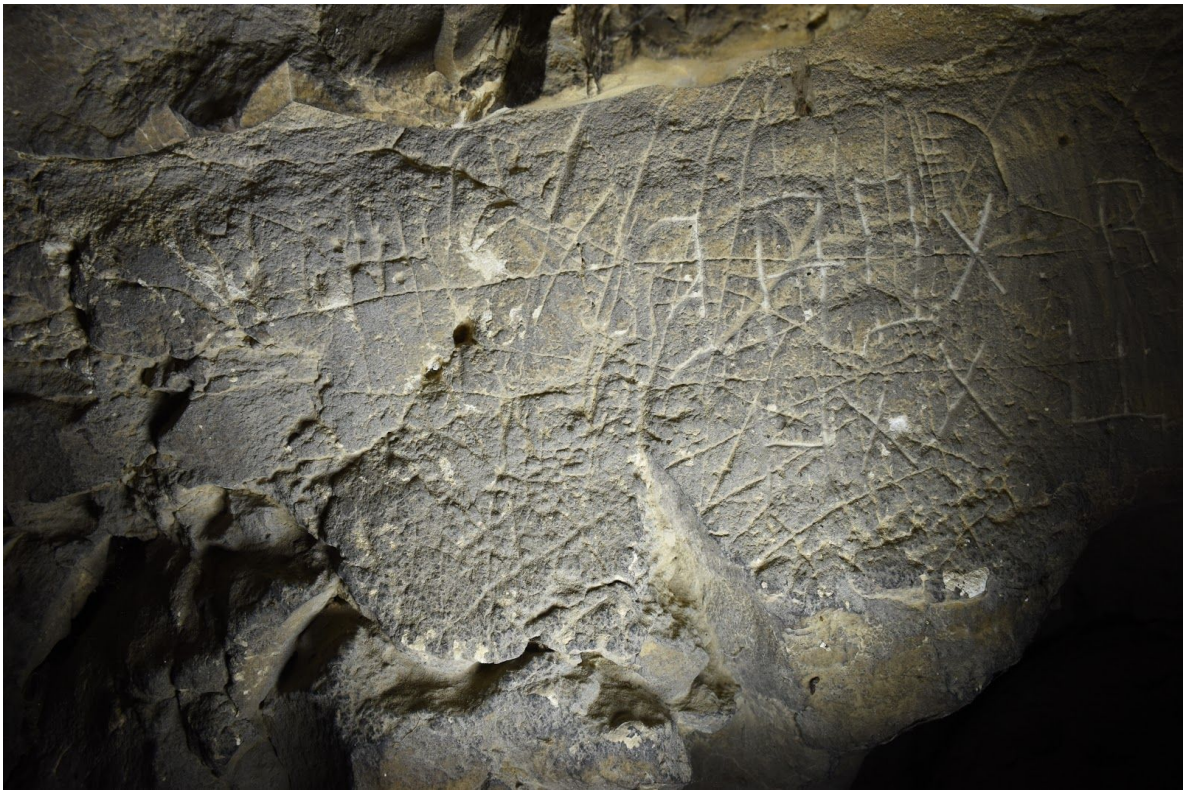
Илюстрация 65. Пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 66. Пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 67. Пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Илюстрация 68. Пещера Биярницата. Снимка Христо Христов.

Използвана литература:

- Антонов, Г. 1980: Георги Антонов, "Картинна галерия" на старобългарското наскално изкуство, Наука и техника, 1980, 5, стр. 7;
- Антонов, Г. 1981: Георги Антонов, Рисунки от нашето наскално изкуство, сп. Българско фото, 1981, 1, стр. 15;

- Аспарухов, М. 1984: Милко Аспарухов, Средновековни графити от северозападна България, Интердисциплинарни изследвания, кн. XI- XII, София, 1984;
- Богданов, С. 1978: Стоян Богданов, Скални надписи при с. Царевец, Врачанско, сп. Векове; 1978, 3, стр. 48- 58;
- Лалчев, Д., Смядовски С. 1981: Драгомир Лалчев, Стефан Смядовски, Надписите при село Царевец, Врачанско, сп. Български език, 1981, 3, стр. 217;
- Мичев, М. 1964: Михаил Мичев, Скални надписи и рисунки при село Царевец, Врачанско, сп. Археология 1964, 2, стр. 34- 38;
- Мичев, М. 1974: Михаил Мичев, Неизвестен пещерен манастир във Врачанско, Сп. Векове, 1974, кн. 2- 3, стр. 85- 91;
- Николов, В. 1980: Васил Николов, За скалния надпис на "Брат Томе" при с. Царевец, Врачанско, сп. Векове, 1980, 1, стр. 69- 70. 1, стр. 15;
- Овчаров, Д. 1982: Димитър Овчаров, Български средновековни рисунки- графити, София,1982;
- Трантеев, П., Трантеев, Б. 1971: Петър Трантеев, Боян Трантеев, История върху камък, сп. Турист, 1971, 12, стр. 4-5. 58.